

Människokroppen i konst och vetenskap storsatsning på Nationalmuseum

»Modellstudie« av Carl Wilhelmson (1866–1928), olja på duk 80 × 59 cm, Nationalmuseum.

Järnkorsett, 31 cm hög, troligen 1700-tal, Livrustkammaren.

FOTO: GÖRAN SCHMIDT

Ett barns oförstörda hjärta.

FOTO: LENNART NILSSON

II Vårens stora utställning på Nationalmuseum i Stockholm – »Kroppen. Konst och vetenskap«, som öppnar denna vecka – visar hur läkare och konstnärer, ofta i samarbete, från renässansen och fram till idag har försökt att förstå och skapa bilder av människokroppen.

Utställningen, den första i sitt slag i Sverige, är resultatet av ett samarbete med Hagströmer Biblioteket vid Karolinska institutet. Den visar motiv av kroppens inre och yttre i anatomi- och modellstudier, illustrerade medicinska praktverk från Vesalius' »De humani corporis fabrica« 1543 och framåt, vaxfigurer, skulpturer, måleri och installationer.

Människokroppen fånglar

Människokroppen har alltid varit ett fångslande studieobjekt inom både konst och vetenskap. Det finns många exempel på hur konstens och vetenskapens vägar har korsat varandra. En av de stora stridsfrågorna under renässansen var den om huruvida kroppen skulle få dissekteras eller ej. Kyrkan höll emot, konstnärer och läkare kämpade för att få komma under huden på den döda kroppen i syfte att lära mer om den levande människan: läkaren för att kunna bota, konstnären för att kunna tolka och avbildat. Tillsammans arbetade de vid obduktionsbordet.

Anatomiska planschverk från 1500-, 1600- och 1700-talen är ofta resultatet

av ett nära samarbete mellan läkare och konstnär. Bildernas skelett och modeller står i poser och med gester lånade från antika skulpturer eller andra konstnärliga förebilder, ibland med en bakgrund som associerar till klassiskt landskapsmåleri. Anatomernas kunskaper om kroppens konstruktion var i sin tur högt värderade i den undervisning som bedrevs vid konstakademierna.

Kroppsideal

Utställningen är tematiskt uppbyggd och belyser bl a hur uppfattningen om vad som är vackert, normalt, abnormt eller fult har varierat över tid, kultur och rum. Text trängdes människor för ca hundra år sedan i de populära vaxkabinetterna för att se starkt realistiska framställningar av bl a den medicinskt avvikande kroppen. Utställningen har exempel även på dessa.

Under temat »Laboratoriet och ateljén« visas föremål som varit centrala i både konstnärers och vetenskapsmäns praktiska arbete med att kartlägga människokroppen: bl a en camera obscura,

en camera lucida och en muskelmannekäng.

Matig katalog, föreläsningar

Den omfattande utställningskatalogen är kompletterad med artiklar av ett tiotal skribenter; bl a skriver Ove Hagelin om några av praktverken i de medicinhistoriska boksamlingarna vid Hagströmer Biblioteket, för vilka han är ansvarig.

I en föreläsningsserie medverkar bl a fotograf Lennart Nilsson om människokroppen genom elektroniska och optiska ögon.

Utställningen, som visas i tre stora salar och fem kabinetter, öppnar den 3 mars och pågår till och med den 22 maj.

Kristina Räf